

- միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհներին տեղադրվող դատարկ գովազդային վահանակների մակերեսի յուրաքանչյուր քառակուսի մետրի դիմաց գանձվում է սույն հոդվածի 1-ին մասի համապատասխանաբար 1-ին կամ 2-րդ կետով սահմանված վճարի 25 %-ի չափով:

- Եթե արտաքին գովազդ տարածող գովազդակիրը միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհներին տեղաբաշխել և տարածել է իր կազմակերպության գովազդը, ապա յուրաքանչյուր քառակուսի մետրի դիմաց գանձվում է սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով սահմանված վճարի 10 %-ի չափով:

ՀՀ կառավարության 2006թ-ի հունվարի 19-ի թիվ 765-Ն որոշմամբ հաստատված <<Ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդի տեղադրման կարգ>>-ի 19-րդ կետի համաձայն, գովազդակիր կազմակերպությունն իր ցանկությամբ իրավունք ունի փոխելու գովազդային վահանակի պաստառը, դադարեցնելու գովազդի տարածումը՝ դրա մասին 7 օր առաջ գրավոր տեղյակ պահելով լիազորված մարմնին:

Համաձայն տեղական տուրքերի և վճարների մասին ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի 14-րդ կետի և 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի 14-րդ կետի, համայնքի վարչական տարածքում գտնվող միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհների օտարման շերտերում և պաշտպանական գոտիներում արտաքին գովազդների տեղադրման թույլտվությունների համար վճարվող գումարը չի հանդիսանում տեղական տուրք:

Համաձայն <<Ավտոմոբիլային ճանապարհների մասին ՀՀ օրենք>>-ի 2-րդ և 13-րդ հոդվածների ճանապարհի օտարման շերտերկրի մակերևույթի, ընդերքի և օդային տարածքի շերտ է, որտեղ գտնվում է ավտոմոբիլային ճանապարհը և օտարման շերտի չափերը հաշվարկվում են շինարարական նորմերի պահանջներին համապատասխան: Համաձայն նույն օրենքի 2- հոդվածի և ՀՀՇՆ IV-11.05.02-99-ի 4.10 կետի, օտարման շերտում ընդգրկվում են ճանապարհի երթևեկամասը, մայթերը, հարակից հեծանվային ուղիները, կողային առուները, կողնակները, բաժանիչ գոտին ու ճանապարհի զույգ կողմերից 1.0մ լայնությամբ պաշտպանիչ գոտիները:

Հարկային օրենսգրքի ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 01.01.2018թ.-ին <<Ճանապարհային վճարների մասին>> ՀՀ օրենքը ուժը կորցրել է: Ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդ տեղադրելու համար գանձվող ճանապարհային վճարը փոխարինվել է ճանապարհային հարկով:

Ավտոմոբիլային ճանապարհների մասին ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 3)-րդ մասի համաձայն Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհներին (այդ թվում՝ համայնքների վարչական սահմանների միջով անցնող տարանցիկ հատվածներում), ինչպես նաև այդ ճանապարհների օտարման շերտերում և պաշտպանական գոտիներում գովազդ տեղադրողները (գովազդակիրները) Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդ տեղադրելու համար վճարում են ճանապարհային հարկ՝ Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով ու ժամկետներում:

Նույն օրենքի 14-րդ հոդվածի 7)-րդ մասի համաձայն Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդ տեղադրելու համար **Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով ճանապարհային հարկի հաշվարկման և վճարման նկատմամբ հսկողությունն իրականացնում է պետական ճանապարհային մարմինը:** *Ճանապարհային հարկ վճարողները Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով պետական ճանապարհային մարմին են ներկայացնում վճարումը հավաստող անդորրագրի պատճենը կամ պետական վճարումների էլեկտրոնային համակարգի կողմից գեներացված անդորրագիր, կամ պետական ճանապարհային մարմնի կողմից հաստատված կարգով ուղարկվող ծանուցման մեջ նշված գեներացված անդորրագրի 20-նիշանոց ծածկագիրը:*

Համաձայն Հարկային օրենսգրքի 190-րդ հոդվածի Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդ տեղադրելու համար ճանապարհային հարկը հաշվարկվում է հետևյալ տարեկան դրույքաչափերով.

1) միջպետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհներին (այդ թվում՝ համայնքների վարչական սահմանների միջով անցնող տարանցիկ հատվածներում), ինչպես նաև այդ ճանապարհների օտարման շերտերում և պաշտպանական գոտիներում տեղադրվող գովազդային վահանակի մակերեսի յուրաքանչյուր քառակուսի մետրի համար՝ 10000 դրամ:

2) հանրապետական և մարզային նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհներին (այդ թվում՝ համայնքների վարչական սահմանների միջով անցնող տարանցիկ հատվածներում), ինչպես նաև այդ ճանապարհների օտարման շերտերում և պաշտպանական գոտիներում տեղադրվող գովազդային վահանակի մակերեսի յուրաքանչյուր քառակուսի մետրի համար՝ 7500 դրամ:

Նույն օրենսգրքի 195-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով սահմանվում է, որ յուրաքանչյուր հաշվետու եռամսյակի համար ճանապարհային հարկը հաշվարկվում է գովազդային վահանակի ընդհանուր մակերեսի և Օրենսգրքի 190-րդ հոդվածով սահմանված համապատասխան տարեկան դրույքաչափի արտադրյալի մեկ քառորդի չափով, *անկախ գովազդային վահանակի պասսառոի առկայությունից (գովազդի տարածումը դադարեցնելու հանգամանքից) կամ դրա փոփոխությունից:*

Սույն հոդվածի 2)-րդ կետով սահմանվել է, որ Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդ տեղադրելու համար սույն հոդվածին համապատասխան յուրաքանչյուր հաշվետու եռամսյակի համար հաշվարկված ճանապարհային հարկի գումարները պետական բյուջե են վճարվում մինչև այդ հաշվետու եռամսյակին հաջորդող ամսվա 20-ը ներառյալ, որին հաջորդող հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում *պետական ճանապարհային մարմին են ներկայացվում վճարումը հավաստող անդորրագրի պատճենը կամ պետական վճարումների էլեկտրոնային համակարգի կողմից գեներացված անդորրագիրը*, կամ պետական ճանապարհային մարմնի կողմից հաստատված կարգով ուղարկվող ծանուցման մեջ նշված գեներացված անդորրագրի 20-նիշանոց ծածկագիրը

Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհների օտարման շերտերում և պաշտպանական գոտիներում, ինչպես նաև բնակավայրերով անցնող միջպետական և հանրապետական նշանակության

ճանապարհահատվածներին տեղադրվող գովազդի և այդ գործընթացի մասնակիցների փոխհարաբերությունները կարգավորվել են ՀՀ կառավարության 2006թ-ի հունվարի 19-ի թիվ 765-Ն որոշմամբ հաստատված <<Ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդի տեղադրման կարգ>>-ով (այսուհետև Կարգ):

Ըստ նախարարության կողմից ներկայացված տեղեկատվության 2017թ-ին ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհների վրա գովազդ տեղադրելու տեխնիկական պայմաններ ստանալու համար դիմել են թվով երկու ընկերություններ, որոնց դիմումները մերժվել են ՀՀ կառավարության 2006թ-ի հունվարի 19-ի թիվ 765-Ն որոշմամբ հաստատված Կարգի 10-րդ և 15-րդ կետերին չհամապատասխանելու հիմքով: Նշված ընկերություններից Արզականի Երեքնուկ ՍՊԸ-ն ևս մեկ անգամ դիմել է Հ-5 ավտոճանապարհների կմ 3+700 և կմ 5+300 4 քմ ընդհանուր մակերեսով գովազդային վահանակներ տեղադրելու տեխնիկական պայմաններ ստանալու համար, ինչը բավարարվել է և Նախարարության կողմից 04.12.2018թ.-ին տրվել է տեխնիկական պայմանների համապատասխանության ակտը:

2018թ-ին ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհների վրա գովազդ տեղադրելու տեխնիկական պայմաններ ստանալու համար դիմել է թվով մեկ ընկերությունը, ինչը մերժվել է Կարգի 10-րդ կետի բ) ենթակետի պահանջներին չհամապատասխանելու հիմքով:

2017թ և 2018թ ՀՀ պետական բյուջեներով ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհների վրա գովազդ տեղադրելու ճանապարհային վճարներից մուտքեր չեն նախատեսվել, ՀՀ պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվետվությունների համաձայն ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհների վրա գովազդ տեղադրելու ճանապարհային վճարներից մուտքերը 2017թ-ին փաստացի կազմել են 30,009.5 հազ. դրամ, իսկ 2018թ.-ին ճանապարհային հարկերից մուտքերը 37,994.4 հազ. դրամ: Նախարարության տրամադրած տեղեկատվության համաձայն մուտքերը կազմել են համապատասխանաբար 28,995.6 հազ. դրամ և 38,044.5 հազ. դրամ:

Հաշվեքննության ընթացքում կազմված թիվ 1 արձանագրության վերաբերյալ Նախարարության կողմից ներկայացրած բացառություներին կից ներկայացրած խմբագրված տեղեկատվության համաձայն՝

✓ 2017թ-ին ՀՀ ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհների վրա գովազդի տեղադրման թույլտվություն են ունեցել և գովազդ են տարածել թվով 37 ընկերություններ 6900 քմ ընդհանուր մակերեսով թվով 320 գովազդային վահանակների միջոցով, որոնցից թվով 28 վահանակներ 403.4 քմ ընդհանուր մակերեսով Հանրապետական նշանակության ճանապարհների վրա և թվով 292 վահանակներ 6496.6 քմ մակերեսով Միջպետական նշանակության ճանապարհների վրա:

2017թ.ի համար գովազդակիր ընկերությունների կողմից գովազդային պաստառը սոցիալական գովազդով կամ ինքնագովազդով փոխարինելու լիազորված մարմնին տեղյակ պահելու որևէ գրություն հաշվեքննությանը չի ներկայացվել: Մեր հարցմանը ի պատասխան տրված տեղեկատվությունում սոցիալական գովազդի տեղադրման մասին որևէ

տեղեկություն՝ լիազորված մարմնին տեղյակ պահելու գրության ամսաթիվ, գովազդի տարածման և դադարեցման ամսաթիվ, նույնպես չի ներկայացվել:

**ՀՀ ընդհանուր օգտագործման
պետական ավտոմոբիլային
ճանապարհներին գովազդ
տեղադրելու համար պետական բյուջե
2017 թ.-ի համար պակաս է վճարվել
39,790.8 հազ. դրամ ճանապարհային
վճար, իսկ ապառքը 01.01.2018թ
դրությամբ 40,747,0 հազ. դրամի
փոխարեն հաշվարկվել է ընդամենը**

Հաշվեքննությանն է ներկայացվել թվով երեք ընկերությունների կողմից լիազորված մարմնին ուղղված գրություններ, գովազդի տարածումը դադարեցնելու կամ վերսկսելու վերաբերյալ: Ընդ որում այդ ընկերություններից “Վեդի Ակո” ՍՊԸ-ն իր 11.08.2017թ-ի թիվ 57-

17 գրությունում նշել է, որ ընկերությունը ունի թվով 5 գովազդային վահանակներ, այնինչ Նախարարության կողմից տրված տեղեկատվությունում ցույց է տրվել Վեդի Ակո ընկերության պատկանող ընդամենը երկու վահանակներ:

2017թվականին 37 ընկերությունների կողմից թվով 320 գովազդային վահանակներով գովազդ տարածելու համար՝ հաշվի առած վերը նշված ծանուցումները, պետք է հաշվարկվեր

և ՀՀ պետական բյուջե վճարվել 67,476.3 հազ. դրամ ճանապարհային վճար, այնինչ վճարվել է 28,995.0 հազ. դրամ, որից 1,310.0 հազ. դրամը թվով 8 ընկերությունների կողմից կատարված գերավճարն է կամ թվով 29 ընկերությունների կողմից ՀՀ պետական բյուջե պակաս է վճարվել 39,790.8 հազար դրամ ճանապարհային վճար: Մասնավորապես “Յունիքորն Գրուպ” ՓԲԸ-ն 11,340.0 հազ. դրամի փոխարեն վճարել է 5,040.0 հազ. դրամ կամ պակաս 6,300.0 հազ. դրամով: “Իմիջ” ՍՊԸ-ն 17,010.0 հազ. դրամի փոխարեն վճարել է 6,092.8 հազ. դրամ, կամ պակաս 10,917.2 հազ. դրամ և այլն (տես հավելված 5):

Ճանապարհային վճարների գծով ապառքը 01.01.2017թ-ի դրությամբ ցույց է տրվել 956.3 հազ. դրամ (թվով 12 ընկերությունների մասով), 01.01.2018թ դրությամբ ցույց է տրվել 3,232.5 հազար դրամ (թվով 15 ընկերությունների մասով), այնինչ ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ ապառքը 01.01.2018թ դրությամբ կազմել է 40,747.0 հազ. դրամ թվով 27 ընկերությունների գծով:

Հարկ է նշվել, որ 1,310.0 հազ. դրամ գերավճարից 205.6 հազ. դրամը բաժին է ընկնում Վեդի Ալկո ընկերությանը, ում կողմից տեղադրված գովազդային վահանակների քանակների և մակերեսների վերաբերյալ Նախարարության կողմից տրված տեղեկատվության և Վեդի Ալկո Ընկերության գրությունում արտացոլված տեղեկատվության անհամապատասխանության մասին արդեն անդրադարձ կատարվել է վերևում:

- ✓ 2018թ-ին ՀՀ ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհների վրա գովազդի տեղադրման թույլտվություն են ունեցել և գովազդ են տարածել թվով 37 ընկերություններ 6,882 քմ ընդհանուր մակերեսով թվով 319 գովազդային վահանակների միջոցով, որոնցից թվով 28 վահանակներ 403,4 քմ ընդհանուր մակերեսով Հանրապետական նշանակության ճանապարհների վրա և թվով 291 վահանակներ 6478.6 քմ մակերեսով

ՀՀ ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդ տեղադրելու համար պետական բյուջե 2018 թ.-ի համար պակաս է վճարվել 20,825.7 հազ. դրամ ճանապարհային հարկ, իսկ ապառքը 01.01.2018թ դրությամբ կազմել է 60,416.0 հազ. դրամ:

Միջպետական նշանակության ճանապարհների վրա:

Հինգ ընկերությունների կողմից նախարարությանը ներկայացված գովազդային վահանակների ապամոնտաժման վերաբերյալ գրությունների համաձայն, տարվա ընթացքում ապամոնտաժվել են 1,517.4 քմ ընդհանուր մակերեսով թվով 58 գովազդային վահանակներ:

2018 թվականին 37 ընկերությունների կողմից թվով 319 գովազդային վահանակներով գովազդ տարածելու համար, գովազդային վահանակների ապամոնտաժման վերաբերյալ ծանուցումները հաշվի առած, պետք է հաշվարկվեր և ՀՀ պետական բյուջե վճարվեր 57,101.2 հազ. դրամ ճանապարհային հարկ, այնինչ, համաձայն ներկայացրած տեղեկատվության, վճարվել է 38,044.5 հազ. դրամ, որից 1,769.0 հազ. դրամը թվով 9 ընկերությունների կողմից կատարված գերավճարն է կամ թվով 27 ընկերությունների կողմից ՀՀ պետական բյուջե պակաս է վճարվել 20,825.7 հազ. դրամ ճանապարհային հարկ: Մասնավորապես Բիթիէլ Սերվիսիս ՍՊԸ-ն 3,196.0 հազ. դրամի փոխարեն վճարել է 720 հազ. դրամ կամ պակաս 2,476.0 հազ. դրամով: Իմիջ ՍՊԸ-ն 14,337.0 հազ. դրամի փոխարեն վճարել է 6,570.0 հազ. դրամ կամ պակաս 7,767.0 հազ. դրամ և այլն (մանրամասը տես հավելված 6):

Նախարարության կողմից 31.12.2018թ. դրությամբ ՀՀ պետական բյուջե ճանապարհային հարկի վճարման մասով գոյացած ապառքի հաշվառում չի իրականացրել ինչով խախտել է <<Ավտոմոբիլային ճանապարհների մասին>> ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 7)-րդ մասի պահանջը համաձայն որ Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդ տեղադրելու համար Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով ճանապարհային հարկի հաշվարկման և վճարման նկատմամբ հսկողությունն իրականացնում է պետական ճանապարհային մարմինը:

31.12.2018թ. դրությամբ փաստացի ապառքը թվով 28 ընկերությունների մասով կազմում է 60,416.0 հազ. դրամ:

Չնայած <<Ճանապարհային վճարների մասին>> ՀՀ օրենքով, <<Ավտոմոբիլային ճանապարհների մասին>> ՀՀ օրենքով և <<<< հարկային օրենսգրքով>> սահմանվել է, որ